نام و نام خانوادگي **نام دبير** **تاريخ امتحان ۱۴۰۲/۱۰/۱۱** **نام درس: فارسی ۳**	**باسمه تعالي** **سازمان آموزش و پرورش** **كارشناسي سنجش و ارزشيابي تحصيلي** **اداره آموزش و پرورش ناحيه ۱** **دبيرستان ستارگان** لطفاً پاسخ خود را در همين برگه بنويسيد.	**نوبت امتحاني اول** **پايه دوازدهم** **ساعت شروع:** **مدت امتحان:۷۰ دقيقه**

تصحیح	**نام و نام خانوادگي دبير: مرضيه گودرزی** **تاريخ و امضا :**	**نمره به عدد:** **نمره به حروف :**	تجدید نظر	**نام و نام خانوادگي دبير:** **تاريخ و امضا :**	**نمره به عدد:** **نمره به حروف :**

الف)قلمرو زبانی: (۷نمره)

۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید: ۱

الف)به خدا رسیدن **فرض** است.

ب)بازش بخواند باز **اعراض کند**

ج)**همّت** از باد سحر می طلبم گر ببرد /خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است

د)وقتی حق تعالی بنده ای را **مستغرق** گرداند

۲-املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید: ۱/۲۵

الف)گفت تا **(داروغه-داروقه)** را گوییم در مسجد بخواب

ب)تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی /تو نماینده ی فضلی تو سزاوار **(ثنایی-سنایی)**

ج) جزیره های کوچک و بزرگ مانند وصله ای بر **(تیلسان-طیلسان)**آبی مدیترانه دوخته شده است.

د) تن ز جان و جان ز تن **(مستور-مسطور)** نیست/لیک کس را دید جان دستور نیست

ه)احمدرضا به چشم های خر **(زل -ذل)** می زند

۳-نادرستی های املایی را در عبارت های زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید: ۰/۷۵

فراش باد سبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.چه خوش گفته اند که امپراتوری های بزرگ هم مانند انسان های ثروتمند از سوءهاضمه می میرند.هنگام مراجعه به بانک اعتبارات برای من تداعی شد زیرا آن روز سیصد تومان پول تهیّه کرده بودم و این مخارج غریب شش ماه من بود. من آن شب پس از گشت و گزار و نشئهٔ خوب آن اسرا در بستر خویش به خواب رفتم.

..... - ..... - .....

۴-متن زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید: ۱

نخستین روزی که از پاریز خارج شدم، سیرجان را آخر دنیا حساب می کردم . عبور هواپیما از روی دریای مدیترانه همیشه آدمی را غرق دریای تصورات تاریخی می کند.

الف)در متن بالا، نقش دستوری گروه اسمی "آخر دنیا" چیست؟

ب)واژهٔ"تاریخی" قید صفت است یا "صفت مضاف الیه"؟

پ)نوع وابسته ی وابسته ی واژه ی "تصورات" را بنویسید؟

ت)زمان و نوع فعل جملهٔ آخر را بنویسید ۰/۵

۵-فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی (اسنادی یا غیر اسنادی)بررسی کنید:

الف)گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم /گفت والی از کجا در خانه ی خمار **نیست**

ب)زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه **نیست**/در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست

www.kanoon.ir

٦-در بیت های زیر نوع " را " را بنویسید: ۰/۵
الف)سرِّ من از ناله ی من دور نیست / لیک چشم و گوش **را** آن نور نیست
ب)گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم

۷-نوع وابسته های وابسته را در کلمات مشخص شده بنویسید:
الف)هوای **نسبتا** گرم شیراز ب)دو **کیلو** سیب ۰/۷۵
ج)لباس قرمز **آلبالویی**

۸-نمودار پیکانی گروه اسمی مقابل را رسم کنید: دو شاخه گل ۰/۵

۹-در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی نشان دهید:
زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند ۰/۵
ترکیب وصفی ..... ترکیب اضافی .....

۱۰-در عبارت زیر **حذف فعل** به چه قرینه ای صورت گرفته است؟ ۰/۲۵
که آسمان تفرجگاه مردم کویر است و تنها گردشگاه آزاد و آباد کویر

قلمرو ادبی(۵نمره)

ا-در جدول زیر ،هر بیت به کدام آرایهٔ جدول مقابل مربوط می شود؟
الف) ب) پ) ت)

الف)از دست و زبان که بر آید / کز عهده ی شکرش به در آید	استعاره
ب)گفت:"می باید تو را تا خانه ی قاضی برم "/گفت:"رو،صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست	مجاز
پ) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را/سیل یکسان می کند پست و بلند راه را	اسلوب معادله
ت)برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکند	ایهام

۱

۲- آرایه (جناس همسان –اسلوب معادله و حسن تعلیل) در کدام بیت وجود دارد؟ ۰/۷۵
الف)نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید
ب)تا چشم بشر نبیندت روی/بنهفته به ابر چهر دل بند
پ)شانه می آید به کار زلف در آشفتگی/آشنایان را در ایام پریشانی بپرس

۳-در ابیات زیر کلمات مشخص شده استعاره از چه چیزی هستند. ۰/۵
الف)تا درد و ورم فرو نشیند / **کافور** بر آن ضماد کردند
ب)آن شب نیز ماه با تلألؤ پر شکوهش از راه رسید و **گل های الماس** شکفتند

٤-با توجه به متن زیر کدام واژه ها "آرایهٔ سجع" دارند؟ ۰/۵
"هر نفسی که فرو می رود ممدّ حیات است و چون بر می آید مفرّح ذات ؛پس در هر نفسی دو نعمت موجود است "

۵-مفهوم نمادین "مرغ سحر"در بیت زیر چیست؟ ۰/۲۵
ای **مرغ سحر** عشق ز پروانه بیاموز/کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

٦-نویسندهٔ کتاب های زیر را بنویسید: ۰/۵
تمهیدات تذکرة الاولیا

www-kanoon-ir

۷-شعر "مست و هشیار" اثر چه کسی است و در چه قالبی سروده شده است؟	۰/۵
۸-حفظ شعر: بیت های زیر را کامل کنید: در مکتب حقایق پیش ادیب عشق / .... / فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران	۱
ج)قلمرو فکری(۸ نمره): الف)معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید: ۱-اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده	۰/۷۵
۲- جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن/ بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است	۰/۷۵
۳-هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد	۰/۵
٤-در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد	۰/۵
۵-برکش ز سر این سپید معجر/ بنشین به یکی کبود اورند	۰/۵
٦-یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد	۰/۵
۷-مزینان بر همان مُهر و نشان است که بود	۰/۵
ب)درک مطلب: ۱-منظور از "جاده ی روشن و خیال انگیز" که در متن زیر از درس کویر آمده ، دقیقا چیست؟ "آن جاده ی روشن و خیال انگیزی که یک راست به ابدیت می پیوندد؛ شاه راه علی ،راه کعبه، راهی که علی از آن به کعبه می رود."	۰/۲۵
۲-در بیت"تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند" شاعر ،علت بلندی دماوند را چه می داند؟	/۵
۳-منظور از "مردم صاحب قلم" در بیت زیر چیست؟ در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	۰/۲۵
٤-پیام بیت زیر چیست: "کاووس کیانی که کی اش نام نهادند/کی بود کجا بود کی اش نام نهادند؟"	۰/۵

www-kanoon-ir

۵-هر یک از مصراع های زیر به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟ الف)گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان ب)گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست	۰/۵
٦-مفهوم کلی هر مورد را در جدول مقابل آن بنویسید:	۱

سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد	
در غم ما روزها بیگاه شد/روزها با سوزها همراه شد	

۷-مفهوم کلی عبارت زیر با کدام جمله ارتباط دارد؟ "بر کف ها کاسـهٔ زیبایی/بر لب ها تلخی دانایی" الف)صفای اهورایی آن همه زیبایی که درونم را پر از خدا می کرد به این علم عدد بین مصلحت اندیش آلود ب)عطر الهام را در فضای اسرار آمیز آن استشمام کرده است	۰/۲۵
۸-با توجه به عبارات زیر ، سهروردی شرط دست یابی به عالم عشق را چه می داند؟ "پس اول پایه معرفت است و دوم پایه محبت است و سیُم پایه عشق است و به عالم عشق-که بالای همه است-نتوان رسیدن تا از معرفت و محبّت دو پایه ی نردبان سازند"	۰/۵
۹-منظور مولانا در بیت زیر از افراد "خام" چه کسانی است؟ در نیابد حال پخته هیچ **خام**/پس سخن کوتاه باید والسلام	۰/۲۵